

användande, kunna bereda upptagandet af guldmynt å fem kronor bland konventionsmynten.

Med afseende å hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen, under tillkännagifvande att Riksdagen för sin del finner önskvärdt att guldmynt å fem kronor för statens och Riksbankens räkning varda preglade efter samma grunder i fråga om halt och vikt, som gälla för tio- och tjugokronestyckena samt till sådan storlek, att de blifva på samma gång lätt handterliga och väl kunna skiljas från närmast högre guldmyntvalör, hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t, så snart lämpligt finnes, gå i författning om preglandet af guldmynt å fem kronor att genom Myntverket och Riksbanken hållas den mindre rörelsen tillhanda.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 4 Maj 1880.

N:o 28.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 Maj 1880.
 — — — — Andra Kammaren den 7 — —

Riksdagens underdåniga skrifvelse, angående åtgärder för utredning af näringarnes ställning.

(Andra Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 3) Utlåtande N:o 13 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts (N:o 1) Utlåtande N:o 11.)

S. A. K.

Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte uti underdånig skrifvelse anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes

åt de för sådant ändamål lämpligaste personer uppdraga att snarast möjligt verkställa en omfattande och sorgfällig undersökning af våra hufvudsakliga näringars och industrigrenars nuvarande ställning.

Då Riksdagen i följd häraf tagit under ompröfning, om och i hvad mån detta förslag må kunna anses förtjena uppmärksamhet från representationens sida, hafva många och viktiga skäl befunnits tala för vidtagande af en sådan undersökning. Det har nemligen visat sig, att, om än alla varit eniga i att erkänna och beklaga den tryckta ställning, hvori vårt lands näringslif under senare åren alltmera blifvit försatt, så hafva dock starkt skiljaktiga meningar uttalats såväl om anledningarna till betrycket, som om lämpligaste medlen för åvägbringande af ett bättre sakernas tillstånd. Å ena sidan hafva många med ihärdighet och eftertryck förfäktat den åsigten, att landet i alla riktningar vunnit ökad välstånd under inflytande af den friare handelslagstiftning, som under de senaste båda årtiondena hos oss tillämpats; men å andra sidan har detta bestämdt förnekats af icke få insigtsfulle och med landets näringsförhållanden väl förtrogne män. Under det de förre anse en alltmera ökad införsel af utlandets arbetsalster vara glädjande bevis på vårt folks stegrade *konsumtionskraft*, söka de senare statistiskt ådagalägga, att landets egen *alstringskraft* dock på samma gång gradvis förlamats, att betänkliga finansiella svårigheter genom ökad skuldsättning till utlandet framkallats och att ett aftyningstillstånd sålunda inträdt, hvilket alldeles icke låte sig af tillfälliga anledningar förklara. Emot deras mening, hvilka vilja hafva det mellanfolkliga varubytet i möjligaste måtto fritt och förmena, att vårt lands framtida väl sammanhänger med en fortgående och konsekvent tillämpning af denna grundsats, ställer sig andras, hvilka med främmande länders föredömen söka påvisa ohållbarheten af ett sådant betraktelsesätt och nödvändigheten af en efter landets egna behof och förhållanden lämpad handelspolitik. Allt starkare hafva dessa meningsbrytningar just på senaste tiden framträdt, och svårigen lärer väl kunna förnekas, att ju landet har rätt att från statsmakternas sida förvänta någon åtgärd, egnad att åstadkomma en opartisk pröfning af giltigheten af näringsidkarnes högljudda klagan. Derigenom skulle antagligen ej blott den tilltagande oron stillas, utan äfven anledningen till fortsatt rörelse i sinnena vara förebyggd.

Den enda åtgärd, som i förberörda syfte lämpligen torde vara att vidtaga, synes Riksdagen bestå deruti, att åt de för sådant ändamål lämpligaste personer uppdrag meddelas att snarast möjligt verkställa en på faktiska undersökningar stödd utredning af landets ekonomiska ställning i nu ifrågavarande hänseende. Att så tillvägagå bör också vid nu an-

tydda förhållanden vara så mycket angelägnare, som i brist af en grundlig, omfattande och fördomsfri utredning af ställningen, sådan denna i verkligheten gestaltat sig under senaste årtionden, det måste erkännas att säker ledning saknas vid bestämmande af den väg, landets handelspolitik har att för framtiden följa.

På grund häraf anhåller Riksdagen i underdånighet, det Eders Kongl. Maj:t täcktes åt sakkunnige personer uppdraga att verkställa en omfattande och sorgfällig undersökning af våra hufvudsakliga näringars och industrigrenars nuvarande ställning.

Riksdagen framhårdar etc.

Stockholm den 7 Maj 1880.